

ویژگی‌های روان‌سنجی مقیاس رفتار زودانگیخته در دانش‌آموزان دبیرستانی

Psychometric Properties of UPPS Impulsive Behavior Scale in High School Students

Haidar Ali Hooman, PhD

Islamic Azad University
Central Tehran Branch

Shirin Kooshki, PhD

Islamic Azad University
Central Tehran Branch

دکتر شیرین کوشکی

استادیار دانشگاه آزاد اسلامی
واحد تهران مرکز

دکتر حیدرعلی هومن

دانشیار دانشگاه آزاد اسلامی
واحد تهران مرکز

Mahsa Amirbagloie Daryani

MA in Psychometry

مهسا امیربگلوی داریانی

کارشناس ارشد روان‌سنجی

چکیده

به منظور بررسی عملی بودن، اعتبار، روایی و هنجاریابی مقیاس ۴۶ ماده‌ای رفتار زودانگیخته (وایت‌ساید و لینام، ۲۰۰۱)، ۵۶۰ نفر (۲۸۱ دختر و ۲۷۹ پسر) از دانش‌آموزان مقطع متوسطه شهر تهران به شیوه نمونه‌برداری تصادفی چندمرحله‌ای انتخاب شدند. نتایج نشان دادند با حذف دو ماده، به دلیل همبستگی منفی و ضعیف با کل مقیاس و بار عاملی کم، ضریب اعتبار مقیاس از طریق فرمول کلی آلفای کرونباخ، ۰/۷۷ است. تحلیل مؤلفه‌های اصلی با چرخش واریماکس به استخراج چهار عامل: فقدان تفکر پیشین، هیجان‌خواهی، فوریت و فقدان پشتکار منجر شد که ۳۳/۹ درصد واریانس را تبیین کردند. همبستگی مقیاس هیجان‌خواهی زاکرمن (زاکرمن و دیگران، ۱۹۷۸) با عامل هیجان‌خواهی مقیاس، معنادار بود ($r=0/45$) اما با سایر عامل‌ها معنادار نبود.

واژه‌های کلیدی: زودانگیختگی، اعتبار، روایی، تحلیل عاملی

Abstract

In order to investigate the practicality, reliability, validity, and norming of UPPS Impulsive Behavior Scale-46 items (Whiteside & Lynam, 2001), 560 high school students (281 females, 279 males) of Tehran were selected by multistage random sampling method. The results indicated that two items were omitted because of the negative and weak correlation with total score and weak factor loading. The reliability coefficient using Cronbach's α was 0.77. Using the principle component analysis and varimax rotation, four factors: lack of premeditation, sensation seeking, urgency and lack of perseverance, extracted which explained 33.9 percent of the total variance. Correlation between sensation seeking factor of the Impulsivity Scale with Zukerman Sensation Seeking Scale (Zackerman et al., 1978) was significant ($r=0.45$). Other factors of the Impulsivity Scale didn't have significant correlations with Zukerman Sensation Seeking Scale.

Keywords: impulsivity, reliability, validity, factor analysis

received: 2 August 2011

accepted: 8 November 2011

دریافت: ۹۰/۵/۱۱

پذیرش: ۹۰/۸/۱۷

Contact information: M_A_Daryani@yahoo.com

این مقاله برگرفته از پایان‌نامه کارشناسی‌ارشد رشته روان‌سنجی است.

مقدمه

زودانگیختگی^۱، جنبه‌ای از رفتار است که در زندگی روزمره نقش مهمی دارد. اغلب افراد، گاهی اوقات به رفتارهای برانگیخته مانند افراط در مصرف الکل و ولخرجی اقدام می‌کنند. با این حال، حتی اگر یافتن مثال‌هایی از رفتارهای برانگیخته ساده باشد، در ارائه تعریف دقیق آن دشواری قابل توجهی وجود دارد. زودانگیختگی را می‌توان بنا بر نظر ایوندن (۱۹۹۹) رفتار انسان بدون تفکر کافی، عمل غریزه بدون توسل به مهار من، عمل سریع ذهن بدون دوراندیشی و قضاوت هشیار تعریف کرد. افزون بر این، عمل کردن با کمترین تفکر نسبت به رفتارهای آینده یا عمل بر پایه افکاری که بهترین گزینه فرد یا دیگران نیست (سوان^۲ و هلندر^۳، ۲۰۰۲ نقل از اختیاری و دیگران، ۱۳۸۷)، ترجیح پاداش‌های فوری، تمایل به ماجراجویی، نوجویی^۴، یافتن راه‌های ساده دست‌یابی به پاداش، عدم‌پشتکار و اصرار در انجام امور و همچنین، زمان کوتاه واکنش فردی (مک‌کان^۵، جانسون^۶ و شور^۷، ۱۹۹۴ نقل از رضوانفرد، اختیاری، مکرری و کلویانی، ۱۳۸۶) در زمره تعاریف دیگر این مفهوم به حساب می‌آید.

چون یک نوع معین از زودانگیختگی یا یک رفتار خاص از آن وجود ندارد و معمولاً همراه با مفاهیم دیگر طبقه‌بندی می‌شود، پژوهشگران عموماً آن را به عنوان مفهومی متشکل از جنبه‌ها و ابعاد متعدد و مستقل از یکدیگر مفهوم‌سازی کرده‌اند (ایوندن، ۱۹۹۹).

وایت‌ساید و لینام (۲۰۰۱) معتقدند زودانگیختگی یک سازه مهم روان‌شناسی است که به شکل‌های گوناگون در هر نظام اصلی شخصیت یافت می‌شود. برای مثال، آیزنک^۸ و آیزنک^۹ (۱۹۸۵) نقل از وایت‌ساید، لینام، میلر و رینولد، (۲۰۰۵) زودانگیختگی را یکی از مؤلفه‌های روان‌گسستگی‌گرایی^{۱۰} و ته‌ور^{۱۱} را به عنوان بخشی از برونگردی^{۱۲} در نظر گرفته‌اند. باس^{۱۳} و پلامین^{۱۴} (۱۹۷۵) نقل از ایوندن، (۱۹۹۹) معتقدند زودانگیختگی از چندین بُعد تشکیل شده است که جنبه محوری آن با مهار بازدارنده^{۱۵} یا توانایی به تأخیر انداختن رفتار مرتبط است. کلونینگر^{۱۶}، پرزیبک^{۱۷} و وراکیک^{۱۸} (۱۹۹۱)،

(۱۹۹۳) زودانگیختگی را جنبه‌ای از نوجویی، یکی از چهار مزاج می‌دانند و نهایتاً تلگن^{۱۹} (۱۹۸۲، ۱۹۸۵) یک نظام شخصیتی را پیشنهاد کرده است که سه عامل مرتبه بالا را دربر می‌گیرد. در مدل تلگن زودانگیختگی یکی از سه عاملی است که تعیین‌کننده روش و شدت پاسخ‌دهی فرد به محرک‌های عاطفی است (نقل از وایت‌ساید و لینام، ۲۰۰۱).

برخی از محققان زودانگیختگی را مستقل از یک نظریه جامع شخصیتی توصیف کرده‌اند (بارت^{۲۰}، ۱۹۹۳، دیکمن^{۲۱}، ۱۹۹۰، نیومن^{۲۲} و والاس^{۲۳}، ۱۹۹۳، ۲۰۰۵ نقل از وایت‌ساید و دیگران، ۲۰۰۵). برای مثال، بارت (۱۹۹۳) نقل از وایت‌ساید و دیگران، (۲۰۰۵) اظهار داشته است که زودانگیختگی قابل تقسیم به سه صفت مرتبه پایین‌تر، یعنی زودانگیختگی توجهی^{۲۴}، زودانگیختگی حرکتی^{۲۵} و بی‌برنامگی^{۲۶} است. افزون بر این زودانگیختگی یکی از متداول‌ترین صفات شخصیتی در حوزه روان‌پزشکی نیز محسوب می‌شود که در چهارمین مجموعه تشخیصی و آماری بیماری‌های روانی (DSM-IV؛ انجمن روان‌پزشکی آمریکا، ۱۹۹۴) و طبقه‌بندی بین‌المللی بیماری‌ها (ICD-10؛ سازمان بهداشت جهانی، ۱۹۹۴) منعکس شده است و آن را جنبه مهمی از اختلال‌های روانی در نظر می‌گیرند. در حقیقت، حداقل ۱۸ اختلال مجزا در DSM-IV، ملاک‌هایی را دربر می‌گیرند که با زودانگیختگی، مرتبط‌اند (نقل از وایت‌ساید و دیگران، ۲۰۰۵). برخی از این اختلال‌ها عبارت‌اند از: قماربازی بیمارگون (وایت‌ساید و دیگران، ۲۰۰۵؛ مک‌کیلاپ، آندرسون، کاستلدا، ماتسن و دانوویک، ۲۰۰۶)، اختلال شخصیت ضداجتماعی (وایت‌ساید و دیگران، ۲۰۰۵؛ جکسون، نومن و ویتاکو، ۲۰۰۷)، اختلال شخصیت مرزی (پاریس، ۲۰۰۵؛ وایت‌ساید و دیگران، ۲۰۰۵؛ کافی، شوماخر، باسکناجل، هاوک و هولمن، ۲۰۱۰)، اختلال شخصیت خودشیفته (وازیرو و فاندرو، ۲۰۰۶)، افسردگی (گرانو و دیگران، ۲۰۰۷)، اختلال دوقطبی (نجات و دیگران، ۲۰۰۸)، اختلال‌های خوردن (روزوال و دیگران، ۲۰۰۶)، اختلال‌های خواب (اشمیت، گای و وندلیندن، ۲۰۰۸)، اختلال‌های وابسته به مواد (ماجید و کلدرو، ۲۰۰۷؛ اختیاری و دیگران، ۱۳۸۷؛ ایورن و

1. impulsivity
2. Swann, A. C.
3. Hollander, E.
4. novelty seeking
5. MacCown, W. G.
6. Johnson, J. L.
7. Shure, M. B.

8. Eysenck, H.
9. Eysenck, S.
10. psychoticism
11. venturesomeness
12. extraversion
13. Buss, A. H.
14. Plomin, R.

15. inhibitory control
16. Cloninger, C. R.
17. Przybeck, T. R.
18. Svrakic, D. M.
19. Tellegen, A.
20. Barratt, E. S.
21. Dickman, S. J.

22. Newman, J. P.
23. Wallace, J. F.
24. attentional impulsiveness
25. motor impulsiveness
26. non-planning

قبول برای توصیف، تفسیر و برآورد تفاوت فردی تنها با در اختیار داشتن ابزار مناسب امکان پذیر است. در مطالعات متعدد خارج از کشور، اعتبار^{۱۷} و روایی^{۱۸} مقیاس رفتار زودانگیزه تأیید شده است (برای مثال، وایت‌ساید و دیگران، ۲۰۰۵؛ دکریمونت و وندرلیندن، ۲۰۰۵؛ وندرلیندن و دیگران، ۲۰۰۶؛ ماجید و کلدر، ۲۰۰۷؛ اشمیت، گای، آکریمونت و وندرلیندن، ۲۰۰۸؛ الف؛ کامپف و میت، ۲۰۰۹). در داخل کشور نیز اعتبار و روایی مقیاس رفتار زودانگیزه UPPS مورد بررسی قرار گرفته است. آزادفلاح و سهرابی (۱۳۸۸) اعتبار و روایی مطلوب این مقیاس را در دانشجویان گزارش کرده‌اند. از آنجا که نتایج برخی از مطالعات (برای مثال، استنفورد، گریو، بودرو، ماتیس و برومبلو، ۱۹۹۶؛ گالون، هار، واس، گلاور و کیسی، ۲۰۰۷؛ استینبرگ و دیگران، ۲۰۰۸) بیانگر تأثیر سن بر ویژگی شخصیتی زودانگیزگی و نشان‌دهنده همبستگی منفی آن با سن شناسنامه‌ای‌اند و با توجه به اینکه نوجوانی به عنوان دوره افزایش زودانگیزگی و رفتارهای پرخطر شناخته شده است که می‌تواند به پیامدهای مخرب نظیر خودکشی، سوء مصرف مواد، ایدز، تصادفات و غیره منجر شود (گالون و دیگران، ۲۰۰۷)، هدف پژوهش حاضر تدارک ابزاری عینی، معتبر و روا متناسب با فرهنگ ایرانی در نوجوانان است. امید است چنین ابزاری به تشخیص زودانگیزگی در بین نوجوانان و پیشگیری از بروز اختلال‌های مرتبط با زودانگیزگی کمک کند و زمینه‌ای برای پژوهش‌های آتی مرتبط با زودانگیزگی فراهم آورد.

روش

جامعه آماری این پژوهش را کلیه دانش‌آموزان مقطع متوسطه شهر تهران در سال تحصیلی ۱۳۸۸-۸۹ تشکیل دادند. چون هدف پژوهش حاضر بررسی ویژگی‌های روان‌سنجی مقیاس رفتار زودانگیزه، به‌ویژه با اجرای روش تحلیل عاملی بود، از این جامعه بر پایه روش‌های متداول در پژوهش‌های تحلیل عاملی، یک گروه نمونه با حجم ۵۷۰ نفر از طریق نمونه‌برداری چندمرحله‌ای تصادفی انتخاب شد. نهایتاً، با حذف ۱۰ نفر به دلیل عدم همکاری، ۵۶۰ دانش‌آموز (۲۸۱ دختر و ۲۷۹ پسر) گروه نمونه را تشکیل دادند. دامنه سنی

دالبوداک، ۲۰۰۹)، اختلال‌های رفتار تخریبی (اسکنازی و دیگران، ۲۰۰۳)، اختلال‌های یادگیری (دون‌فرانسکو، مونی و دلواومو، ۲۰۰۵) و اختلال‌های نقص توجه (میلر، درفینکو، لینام، میلیچ و فیلمور، ۲۰۰۹).

با توجه به اهمیت فراگیر زودانگیزگی در روان‌شناسی، تنوع و تناقض مفهوم‌سازی‌های رایج آن جالب توجه است، چنان که دیو^۱ و کالینز^۲ (۱۹۹۹) نقل از وایت‌ساید و لینام (۲۰۰۱) بیان می‌کنند که «زودانگیزگی یک خوشه ناهمگن از صفات مرتبه پایین است که اصطلاحاتی نظیر زودانگیزگی، هیجان‌خواهی^۳، مخاطره‌جویی^۴، نوجویی، جسارت^۵، ماجراجویی^۶، ملال‌پذیری^۷، عدم اطمینان^۸ و بی‌نظمی^۹ را شامل می‌شود». اگرچه تقریباً تمامی پژوهشگران اتفاق نظر دارند که زودانگیزگی ماهیت چندعاملی دارد، در خصوص ماهیت این عوامل اتفاق نظر اندکی وجود دارد (ایوندن، ۱۹۹۹). این عدم توافق ممکن است به دلیل تنوع مدل‌های شخصیتی به‌عنوان نقطه مرجع، و در تعداد و محتوای ابعاد شخصیتی باشد (وایت‌ساید و لینام، ۲۰۰۱).

هرچند پاره‌ای از پژوهشگران تلاش کرده‌اند که زودانگیزگی را در یک نظریه جامع شخصیتی قرار دهند، هیچ یک از چهارچوب‌های مطرح شده پذیرش گسترده‌ای را به‌دست نیاورده است. از این رو، وایت‌ساید و لینام (۲۰۰۱) در کوششی برای روشن‌تر ساختن رده‌بندی مقیاس‌های موجود برای اندازه‌گیری زودانگیزگی و فراهم آوردن چهارچوبی که بر اساس آن بتوان مفهوم‌سازی‌های متعدد در زمینه زودانگیزگی را درک کرد، جنبه‌هایی از زودانگیزگی را شناسایی کرده‌اند که در تمامی ابزارهای اندازه‌گیری زودانگیزگی مشترک است و این ابزار اندازه‌گیری را در یک مدل گسترده از شخصیت، به‌ویژه مدل پنج عاملی شخصیت^{۱۰} (مک-کری^{۱۱} و کاستا^{۱۲}، ۱۹۹۰)، قرار داده‌اند. وایت‌ساید و لینام (۲۰۰۱) با تحلیل عاملی برخی از ابزارهای موجود در اندازه‌گیری زودانگیزگی، چهار عامل مجزا از یکدیگر، یعنی فوریت^{۱۳}، فقدان تفکر پیشین^{۱۴}، فقدان پشتکار^{۱۵} و هیجان‌خواهی را شناسایی و بر اساس آن مقیاس رفتار زودانگیزه UPPS^{۱۶} را معرفی کردند.

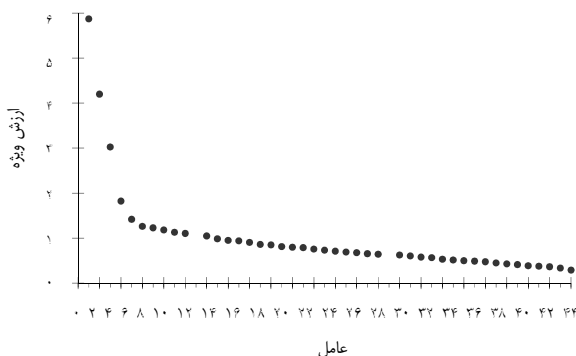
اندازه‌گیری و تبدیل ویژگی‌های فردی به مقیاس‌های قابل

1. Depue, R. A.	6. adventuresomeness	11. MacCrae, R. R.	16. UPPS Impulsive Behavior Scale
2. Collins, P. F.	7. boredom susceptibility	12. Costa, P. T.	17. reliability
3. sensation seeking	8. unreliability	13. urgency	18. validity
4. risk-taking	9. unorderliness	14. lack of premeditation	
5. boldness	10. five-factor model (FFM)	15. lack of perseverance	

یافته‌ها

نتایج حاصل از ضریب آلفای کرونباخ، ضریب همبستگی درونی را ۰/۷۵ برای مجموعه ۴۶ ماده‌ای نشان داد. دو ماده ۱۱ (کنترل احساسات برایم خیلی راحت است) و ۲۹ (به دشواری می‌توانم تمرکز کنم) به علت داشتن همبستگی منفی و ضعیف با کل آزمون از مجموعه ماده‌ها حذف شد. اعتبار مجموعه ۴۴ ماده‌ای پس از حذف ماده‌های نامناسب ۰/۷۷ به دست آمد. برای اجرای تحلیل عاملی مفروضه‌های زیر رعایت شدند (هومن، ۱۳۸۱):

۱. دترمینان ماتریس همبستگی غیرصفر باشد.
  ۲. شاخص کفایت نمونه‌برداری^۴ دست کم ۰/۷ و ترجیحاً بالاتر از آن باشد.
  ۳. نتایج آزمون کرویت بارتلت^۵ از لحاظ آماری معنادار باشد.
  ۴. بار عاملی هر ماده در ماتریس عاملی و ماتریس چرخش‌یافته دست کم ۰/۳ و ترجیحاً بالاتر از آن باشد.
  ۵. هر یک از عامل‌ها حداقل متعلق به سه ماده باشد.
  ۶. عامل‌ها از اعتبار کافی برخوردار باشند.
- نتایج محاسبه‌های اولیه تحلیل مؤلفه‌های اصلی نشان دادند که دترمینان ماتریس همبستگی عددی غیر صفر برابر با ۰/۰۰۰۰۰۰۱۸ و در نتیجه محاسبه عکس ماتریس همبستگی امکان‌پذیر است. اندازه شاخص کفایت نمونه‌برداری ۰/۸۳۶ به‌دست آمد که بیانگر کفایت نمونه‌برداری بود. مشخصه آزمون کرویت بارتلت ۵۹۴۱/۷۱۸ و سطح معنادار بودن آن نیز کمتر از ۰/۰۰۱ بود.

شکل ۱. نمودار شیب‌دار مجموعه ماده‌های مقیاس زودانگیختگی مشخصه‌های آماری اولیه که با اجرای تحلیل مؤلفه‌های اصلی به‌دست آمد نشان دادند ارزش ویژه ۱۱ عامل بزرگتر از یک و میزان

دانش‌آموزان بین ۱۴ تا ۱۸ سال با میانگین ۱۶ سال و سه ماه، و انحراف استاندارد ۰/۹۷ بود.

مقیاس رفتار زودانگیخته UPPS (وایت‌ساید و لینام، ۲۰۰۱) یک مقیاس خودگزارش‌دهی ۴۶ ماده‌ای است که در طیف چهار درجه‌ای (از کاملاً موافقم، یک، تا کاملاً مخالفم، چهار) نمره‌گذاری می‌شود. این مقیاس از چهار عامل فوریت، فقدان تفکر پیشین، فقدان پشتکار و هیجان‌خواهی تشکیل شده است. مطالعات متعدد (برای مثال، وایت‌ساید و دیگران، ۲۰۰۵؛ دکریموننت و وندرلیندن، ۲۰۰۵؛ وندرلیندن و دیگران، ۲۰۰۶؛ ماجید و کلدز، ۲۰۰۷؛ اشمیت و دیگران، ۲۰۰۸؛ الف؛ کامپف و میت، ۲۰۰۹) اعتبار و روایی آن را مورد تأیید قرار داده‌اند. آزادفلاح و سهرابی (۱۳۸۸) این مقیاس را به فارسی ترجمه کرده‌اند و روایی و اعتبار آن را در دانشجویان ایرانی مورد بررسی قرار داده‌اند. در مطالعه آنها نتایج تحلیل مؤلفه‌های اصلی با چرخش واریماکس منجر به استخراج چهار عامل مشابه با عامل‌های اولیه وایت‌ساید و لینام (۲۰۰۱) شده و ضریب اعتبار آلفای کرونباخ برای مجموعه ۴۲ ماده‌ای ۰/۷۹۶ به دست آمده است. با توجه به این که در مطالعه آزادفلاح و سهرابی چهار ماده ۱۱، ۲۶، ۲۹ و ۳۴ به دلیل همبستگی منفی و ضعیف از مجموعه ماده‌ها حذف شدند، در این پژوهش این ماده‌ها با تغییراتی برای بررسی مجدد آزمون قرار گرفت.

مقیاس هیجان‌خواهی زاگرن^۱ (فرم پنجم، زاگرن، آیزنک و آیزنک، ۱۹۷۸) که به‌منظور بررسی روایی همزمان اجرا شد، شامل ۴۰ ماده دو جزئی^۲ است که به صورت صفر و یک نمره‌گذاری می‌شود. این مقیاس دارای چهار عامل ماجراجویی، تجربه‌طلبی، گریز از بازداری^۳ و ملال‌پذیری است و هر عامل ۱۰ ماده دارد. زاگرن، آیزنک و آیزنک (۱۹۷۸) اعتبار و روایی این مقیاس را مورد تأیید قرار داده‌اند. جعفرزاده‌قمی (۱۳۸۵) و محوی‌شیرازی (۱۳۸۷) روایی و اعتبار این مقیاس را در ایران بررسی و تأیید کرده‌اند.

مقیاس به صورت گروهی و پس از توضیحات لازم در مورد چگونگی پاسخگویی اجرا شد. مقیاس هیجان‌خواهی زاگرن نیز به صورت تصادفی در اختیار ۱۰۲ دانش‌آموز (۵۴ دختر و ۴۸ پسر) قرار گرفت. تحلیل داده‌ها بر پایه نظریه کلاسیک اندازه‌گیری (ضریب آلفای کرونباخ و تحلیل عاملی) انجام شد.

1. Zuckerman Sensation Seeking Scale (SSS)
2. pairs of statements

3. disinhibition
4. Kaiser-Mayer-Olkin (KMO)

5. Bartlett's test of sphericity

مقیاس زودانگیزختگی در شکل ۱ نمایش داده شده است). بر پایه نتایج حاصل از اجرای تحلیل عاملی و ملاک‌های مطرح شده، تصمیم بر این شد که از مجموعه ماده‌ها تعداد چهار عامل استخراج شود. ارزش ویژه این چهار عامل و درصد تبیین واریانس آنها در جدول ۱ نشان داده شده است. چنان که در جدول ۱ مشاهده می‌شود، عامل نخست با ارزش ویژه ۵/۸۷۱، ۱۳/۳ درصد

تبیین واریانس مشترک بین متغیرها برای این ۱۱ عامل بر روی هم ۵۲/۹ درصد کل واریانس متغیرهاست. به‌منظور تعیین این مطلب که مجموعه ماده‌ها از چند عامل اشباع شده، سه ملاک عمده مورد توجه قرار گرفته است: (۱) ارزش ویژه، (۲) درصد واریانس تبیین‌شده توسط هر عامل و (۳) نمودار شیب‌دار کتل^۱ (نمودار شیب‌دار ارزش‌های ویژه برای ماده‌های

جدول ۱

بارهای عاملی، ضرایب اشتراک، مقادیر ارزش ویژه و درصد واریانس عامل‌های چهارگانه زودانگیزختگی

ماده	عامل‌ها			
	۴	۳	۲	۱
۲۳				-۰/۷۱۵
۲۴				-۰/۶۲۲
۱۵				-۰/۶۱۷
۱۶				-۰/۶۰۲
۱۸				-۰/۶۰۰
۱۷				-۰/۵۹۷
۲۱				-۰/۵۹۵
۲۰				-۰/۵۵۵
۱۴				-۰/۵۳۷
۱۹				-۰/۵۰۰
۲۲				-۰/۳۱۱
۴۴			۰/۷۱۹	
۴۰			۰/۶۹۳	
۴۳			۰/۶۳۷	
۳۸			۰/۶۰۸	
۴۵			۰/۵۹۲	
۴۱			۰/۵۷۸	
۴۲			۰/۵۵۰	
۴۶			۰/۵۴۶	
۳۹			۰/۵۴۵	
۳۷			۰/۳۹۷	
۳۵			۰/۳۲۴	
۱۳		۰/۶۴۵		
۱۰		۰/۶۰۲		
۹		۰/۵۹۵		
۷		۰/۵۷۸		
۶		۰/۵۶۶		
۴		۰/۵۵۳		
۵		۰/۵۵۲		
۳		۰/۵۱۹		
۱۲		۰/۴۶۱		
۸		۰/۴۲۱		
۱		۰/۳۹۸		
۲		۰/۳۳۲		
۳۶		۰/۳۰۴		
۳۳	۰/۷۵۴			
۳۰	۰/۷۳۵			
۲۸	۰/۶۶۵			
۲۵	۰/۶۱۰			
۳۲	۰/۵۰۰			
۲۶	۰/۴۸۱			
۳۱	۰/۴۱۵			۰/۳۰۷
۳۴	۰/۳۷۹			
۲۷	۰/۳۶۵			
ارزش ویژه	۱/۸۲۴	۳/۰۲۶	۴/۲۰۰	۵/۸۷۱
درصد واریانس	۴/۱	۶/۹	۹/۶	۱۳/۳
درصد تراکمی	۳۳/۹	۲۹/۸	۲۲/۹	۱۳/۳

اول با ۱۱ ماده بیانگر فقدان تفکر پیشین، عامل دوم با ۱۱ ماده بیانگر هیجان‌خواهی، عامل سوم با ۱۳ ماده بیانگر فوریت و سرانجام عامل چهارم با ۹ ماده بیانگر فقدان پشتکار است.

روایی همزمان: برای بررسی روایی همزمان مقیاس رفتار زودانگیخته، همبستگی آن با مقیاس هیجان‌خواهی زاگرمن محاسبه شد. نتایج نشان دادند که همبستگی بین نمره‌های عامل هیجان‌خواهی در مقیاس رفتار زودانگیخته با نمره‌های مقیاس هیجان‌خواهی زاگرمن $0/452$ و در سطح $0/01$ از لحاظ آماری معنادار است، اما سایر عامل‌های مقیاس رفتار زودانگیخته همبستگی معناداری با مقیاس هیجان‌خواهی زاگرمن ندارند.

هنجاریابی: به منظور تعبیر و تفسیر نمره‌های خام از درصد تراکمی نمره‌ها و هنجار مقوله‌ای^۱ استفاده شد. جدول ۲، فراوانی مطلق و درصد تراکمی نمره‌های مربوط به مجموعه ۴۴ ماده‌ای مقیاس رفتار زودانگیخته را نشان می‌دهد.

و عامل چهارم نیز با ارزش ویژه $1/824$ ، $4/1$ درصد کل واریانس را تبیین می‌کند. بدین ترتیب چهار عامل استخراج شده، $33/9$ درصد کل واریانس را تبیین می‌کنند بنابراین مقدار واریانس مشترک برآورد شده برای این مقیاس برابر $14/921$ است که عامل نخست، $39/347$ درصد واریانس مشترک و عامل‌های دوم، سوم و چهارم به ترتیب $28/148$ ، $20/280$ و $12/234$ درصد واریانس مشترک را تبیین می‌کنند.

محاسبه میزان اشتراک مواد مجموعه ۴۴ ماده‌ای مقیاس رفتار زودانگیخته (جدول ۱) نشان داد که کمترین میزان اشتراک $0/091$ و متعلق به ماده دو (به‌سختی در برابر وسوسه‌هایی همچون میل به غذا، سیگار، ایستادگی می‌کنم) و بیشترین میزان اشتراک $0/631$ و متعلق به ماده ۳۳ (معمولاً وقتی کاری را شروع می‌کنم، آن را به پایان می‌رسانم) است.

پس از چرخش عامل‌ها به شیوه واریماکس برای دستیابی به یک ساختار ساده‌تر و قابل تفسیرتر مشخص شد که عامل

جدول ۲

فراوانی مطلق، درصد فراوانی و درصد تراکمی نمره‌های مقیاس رفتار زودانگیخته

نمره خام	فراوانی مطلق	درصد تراکمی	نمره خام	فراوانی مطلق	درصد تراکمی
۱/۵۰	۱	۰	۲/۶۴	۱۲	۱۶
۱/۹۵	۱	۰	۲/۶۶	۹	۱۸
۲/۰۰	۱	۱	۲/۶۸	۱۲	۲۰
۲/۱۸	۲	۱	۲/۷۰	۱۰	۲۲
۲/۲۳	۱	۱	۲/۷۳	۱۱	۲۴
۲/۲۵	۱	۱	۲/۷۵	۵	۲۵
۲/۲۷	۱	۱	۲/۷۷	۱۳	۲۷
۲/۳۲	۲	۲	۲/۸۰	۱۹	۳۱
۲/۳۴	۲	۲	۲/۸۲	۱۶	۳۳
۲/۳۶	۲	۳	۲/۸۴	۱۷	۳۶
۲/۳۹	۲	۳	۲/۸۶	۱۸	۴۰
۲/۴۱	۱	۳	۲/۸۹	۲۳	۴۴
۲/۴۳	۴	۴	۲/۹۱	۲۳	۴۸
۲/۴۵	۸	۵	۲/۹۳	۲۳	۵۲
۲/۴۸	۵	۶	۲/۹۵	۲۳	۵۶
۲/۵۰	۵	۷	۲/۹۸	۱۶	۵۹
۲/۵۲	۴	۸	۳/۰۰	۱۱	۶۱
۲/۵۵	۷	۹	۳/۰۲	۲۲	۶۵
۲/۵۷	۱۳	۱۱	۳/۰۵	۱۲	۶۷
۲/۵۹	۸	۱۳	۳/۰۷	۱۸	۷۰
۲/۶۱	۹	۱۴	۳/۰۹	۱۸	۷۳

1. categorical

نتایج حاصل از بررسی اعتبار، ضریب هم‌آهنگی درونی ۰/۷۵ را برای مجموعه ۴۶ ماده‌ای نشان دادند که این ضریب پس از حذف ماده‌های نامناسب برای مجموعه ۴۴ ماده‌ای، ۰/۷۷ به دست آمد.

به منظور بررسی روایی سازه مقیاس و بررسی این موضوع که مقیاس رفتار زودانگیزه از چند عامل اشباع شده است، از روش تحلیل مؤلفه‌های اصلی استفاده شد. بدین منظور ابتدا مفروضه‌های تحلیل عاملی، یعنی میزان کفایت نمونه‌برداری، درمیان ماتریس همبستگی و معناداری مشخصه کروییت بارلت مورد بررسی قرار گرفت. نتایج نشان دادند اجرای تحلیل عاملی برای داده‌های به دست آمده قابل توجیه است. در نهایت، با توجه به مفروضه‌های تحلیل عاملی، ارزش ویژه ماده‌ها، درصد تبیین واریانس توسط هر عامل و نمودار شیب‌دار کتل، تعداد چهار عامل، مشابه با چهار عامل مطالعه اولیه وایت‌ساید و لینام (۲۰۰۱) از مجموعه ۴۴ ماده‌ای استخراج شد. این چهار عامل روی هم، ۳۳/۹ درصد واریانس کل ماده‌ها را تبیین کردند.

به منظور دستیابی به ساختار ساده و نامگذاری عامل‌ها از چرخش متعامد با روش واریماکس استفاده شد. نتایج نشان دادند تنها ماده ۳۱ بر روی دو عامل بار عاملی بالاتر از ۰/۳ دارد که نشان‌دهنده پیچیدگی این ماده است.

برای روایی همزمان، همبستگی مقیاس رفتار زودانگیزه با مقیاس هیجان‌خواهی زاگرم مورد بررسی قرار گرفت. نتایج نشان دادند بین عامل هیجان‌خواهی در مقیاس رفتار زودانگیزه و مقیاس هیجان‌خواهی زاگرم همبستگی ۰/۴۵۲ وجود دارد. سایر عامل‌های مقیاس رفتار زودانگیزه، همبستگی معناداری را با متغیر ملاک نشان ندادند. به‌طور کلی نتایج تحلیل عاملی و بررسی روایی همزمان مشخص کردند که مقیاس روایی کافی دارد و از چهار عامل اشباع شده است. تفاوت در ترتیب تقدم و تأخر این عوامل و ماده‌ها با نتایج سایر کشورها، به علت نقش عوامل فرهنگی است که تحلیل عاملی را شدیداً زیر تأثیر قرار می‌دهد.

عامل اول با ۱۱ ماده همبستگی دارد و بیانگر فقدان «تفکرپیشین» است. این عامل مشابه عامل دوم در مقیاس اصلی است و به دشواری در تفکر و تأمل درباره پیامد یک عمل قبل از انجام آن عمل اشاره دارد (وایت‌ساید و لینام،

به کمک این جدول و مراجعه به ستون درصد تراکمی، می‌توان جایگاه نسبی هر فرد را در گروه مشخص و تعیین کرد که چند درصد دانش‌آموزان نمره‌های بالاتر یا پایین‌تر نسبت به وی گرفته‌اند. در اینجا باید به این نکته اشاره شود که چون نمره خام شرکت‌کنندگان بر پایه مقیاس چهارمقوله‌ای با نمره ۱ تا ۴ درجه‌بندی و محاسبه شده است (جدول ۲)، برای به دست آوردن نمره‌های معادل با کل مجموعه ماده‌های مقیاس، باید نمره‌های خام شرکت‌کنندگان (ستون یکم) در عدد ۴۴ (تعداد ماده‌های مقیاس) ضرب شود. برای مثال، نمره دانش‌آموزی که بر پایه مقیاس چهار درجه‌ای سه گرفته، ۱۳۲ است. بر اساس هنجار مقوله‌ای (جدول ۳) چنانچه نمره فردی در مجموعه ۴۴ ماده‌ای مقیاس رفتار زودانگیزه مثلاً بین ۶۶ تا ۱۰۹ (و یا میانگین نمره‌های او بین ۱/۵ تا ۲/۴۹) باشد، می‌توان گفت که این فرد زودانگیزگی خفیفی دارد.

جدول ۳

هنجار مقوله‌ای مقیاس رفتار زودانگیزه

مقوله	میانگین نمره‌ها	جمع نمره‌های خام
شدید	۳/۵-۴/۰۰	۱۵۴-۱۷۶
نسبتاً شدید	۲/۵-۳/۴۹	۱۱۰-۱۵۳
نسبتاً خفیف	۱/۵-۲/۴۹	۶۶-۱۰۹
خفیف	۱/۰-۱/۴۹	۴۴-۶۵

بحث

پژوهش حاضر با هدف بررسی ویژگی‌های روان‌سنجی مقیاس رفتار زودانگیزه (وایت‌ساید و لینام، ۲۰۰۱) در دانش‌آموزان دبیرستانی انجام شد. بدین منظور نتایج حاصل از اجرای مقیاس رفتار زودانگیزه در نمونه‌ای به حجم ۵۶۰ نفر مورد تحلیل قرار گرفت. بر پایه نتایج حاصل از اجرای پژوهش دو ماده ۱۱ (کنترل احساسات برایم خیلی راحت است) و ۲۹ (به دشواری می‌توانم تمرکز کنم) به دلیل داشتن ضریب همبستگی منفی و ضعیف با کل آزمون و همچنین با توجه به نتایج تحلیل عاملی از مجموعه ماده‌ها حذف شد. قدرت تشخیص ضعیف و نزدیک به صفر این دو ماده بیانگر نامناسب بودن آنها برای سنجش خصیصه مورد مطالعه است. قابل ذکر است که این دو ماده در مطالعه آزادفلاح و سهرابی (۱۳۸۸) نیز از مجموعه ماده‌ها حذف شدند.

(۲۰۰۱). مادن^۱، پتری^۲، باگر^۳ و بیکل^۴ (۱۹۹۷) نقل از وایت‌ساید و دیگران، (۲۰۰۵) بیان می‌کنند فقدان تفکر پیشین می‌تواند با تعاریف رفتاری از زودانگیختگی، مبنی بر انتخاب پاداش‌های کوچک‌تر و سریع‌الوصول‌تر در برابر پاداش‌های بزرگ‌تر همراه با تأخیر، مرتبط باشد. مطالعات نشان می‌دهند فقدان تفکر پیشین می‌تواند باعث ترویج رفتار پرخاشگرانه در نوجوانان شود (دکریمونت و وندریلیندن، ۲۰۰۵).

فقدان تفکر پیشین با تصمیم‌های نامساعد در تکالیف تصمیم‌گیری (زرماتن، وندریلیندن، دکریمونت، جرمن و بچاره، ۲۰۰۵)، استفاده خطرناک و مجرمانه از تلفن همراه (بیلیو، وندریلیندن و روچات، ۲۰۰۸) و اختلال‌هایی نظیر قماربازی بیمارگون و اختلال شخصیت ضداجتماعی (وایت‌ساید و دیگران، ۲۰۰۵)، سوءمصرف مواد و فزون‌کنشی / زودانگیختگی (میلر و دیگران، ۲۰۰۹) در ارتباط است.

عامل دوم با ۱۱ ماده همبستگی دارد و بیانگر «هیجان خواهی» است که با عامل چهارم در مقیاس اصلی مشابه است. این نوع از زودانگیختگی مانند فقدان تفکر پیشین در بسیاری از مدل‌های شخصیت (کلونینگر و دیگران، ۱۹۹۱؛ آیزنک و آیزنک، ۱۹۸۵) مشترک است. مفهوم‌سازی مقیاس رفتار زودانگیخته از هیجان خواهی مشابه با مفهوم‌سازی‌های قبلی و مشکل از دو جنبه است: ۱) تمایل به لذت بردن و پرداختن به فعالیت‌هایی که هیجان‌انگیز است و ۲) پذیرفتن تجارب جدید که ممکن است خطرناک باشد (نقل از وایت‌ساید و لینام، ۲۰۰۱).

مطالعات والداک و میلر (۱۹۹۷) و دکریمونت و وندریلیندن (۲۰۰۵) میزان بالاتر هیجان خواهی را در مردان نشان می‌دهند. همچنین پژوهش استینبرگ و دیگران (۲۰۰۸) بیانگر تأثیر سن بر صفت هیجان خواهی است و نشان می‌دهد هیجان خواهی در طول ۱۰ تا ۱۵ سالگی افزایش و پس از آن یا کاهش می‌یابد و یا ثابت باقی می‌ماند. نتایج پژوهش هاردن^۵ و تاکر دراب^۶ (۱۳۹۰/۲۰۱۱) بیانگر تغییرات سریع در هیجان خواهی و زودانگیختگی برخی نوجوانان طی دوران بلوغ است. این عامل با مخاطره‌جویی در ارتباط است که می‌تواند در مسائلی نظیر ورزش، مثبت و در مسائلی همچون رانندگی خطرناک، منفی تلقی شود (هانسن و بری ویک، ۲۰۰۱).

پیشینه پژوهشی حاکی از این است که سطوح بالای هیجان خواهی با اختلال شخصیت مرزی، قماربازی بیمارگون و اختلال سوءمصرف مواد همراه با اختلال شخصیت

ضداجتماعی (وایت‌ساید و لینام، ۲۰۰۳) و وابستگی افراد به سیگار (رضوانفرد و دیگران ۱۳۸۶) مرتبط است.

عامل سوم با ۱۳ ماده همبستگی دارد و بیانگر «فوریت» است که مشابه عامل اول در مقیاس اصلی است. فوریت نوعی از زودانگیختگی است که بیشترین ارتباط را با اختلال‌های روانی دارد و به تمایل فرد برای اقدام به رفتارهای برانگیخته، هنگامی که زیر تأثیر هیجان و عاطفه منفی نظیر خشم قرار می‌گیرد، اشاره دارد (وایت‌ساید و لینام، ۲۰۰۱). وایت‌ساید و دیگران (۲۰۰۵) بیان می‌کنند که احتمالاً اقدام به رفتارهای برانگیخته به این علت است که فرد قادر نیست هیجان‌های منفی خود را، به‌رغم پیش‌بینی پیامدهای طولانی مدت آسیب‌زا، کاهش و تسکین دهد. فوریت، احتمالاً با مشکلات تنظیم هیجان^۷ و خطر ابتلا به افسردگی و اضطراب در نوجوانی در ارتباط است (کرایچ و دیگران، ۲۰۰۳).

فوریت بالا با احساس وابستگی به تلفن همراه (بیلیو، وندریلیندن، دکریمونت، سرشی و زرماتن، ۲۰۰۷)، مشکلات مالی مرتبط با تلفن همراه (بیلیو و دیگران، ۲۰۰۸) و اختلال‌هایی مانند قماربازی بیمارگون و اختلال شخصیت مرزی (وایت‌ساید و دیگران، ۲۰۰۵)، سوء مصرف الکل (وایت‌ساید و لینام، ۲۰۰۳)، پراشتهایی عصبی (فیشر، اسمیت و آندرسون، ۲۰۰۳)، شدت بی‌خوابی و اختلال در عملکردهای روزانه مرتبط با بی‌خوابی (اشمیت و دیگران، ۲۰۰۸) در ارتباط است. همچنین، مطالعه دکریمونت و وندریلیندن (۲۰۰۵) بیانگر میزان بالاتر فوریت در دختران نوجوان نسبت به پسران نوجوان است.

عامل چهارم با ۹ ماده همبستگی دارد و بیانگر «فقدان پشتکار» است که با عامل سوم در مقیاس اصلی مشابه است. این عامل به ناتوانی فرد در حفظ تمرکز بر روی یک تکلیف خسته‌کننده یا دشوار اشاره دارد (وایت‌ساید و لینام، ۲۰۰۱). افرادی که در عامل فقدان پشتکار، نمره‌های بالا می‌گیرند در تکمیل پروژه‌های کاری و کارکردن تحت شرایطی که مستلزم مقاومت در برابر محرک‌های پرت‌کننده حواس‌اند، مشکل دارند. برخلاف سایر عوامل مقیاس رفتار زودانگیخته، عامل فقدان پشتکار نقش کم‌اهمیت‌تری را در تمایز قائل شدن میان اختلال‌های روان‌شناختی ایفا می‌کند (وایت‌ساید و دیگران، ۲۰۰۵). مطالعه دکریمونت و وندریلیندن (۲۰۰۴) نشان می‌دهد فزون‌کنشی یا بی‌توجهی به‌وسیله معلمان مدرسه ارزیابی شده

1. Madden, G. J.

2. Petry, N. M.

3. Badger, G. J.

4. Bickel, W. K.

5. Harden, K.P.

6. Tucker-Drob, E. M.

7. emotion-regulation

بالینی ایران، ۳، ۳۳۶-۳۲۶.

جعفرزاده قمی، ز. (۱۳۸۵). بررسی عملی بودن، اعتبار، روایی و هنجاریایی

مقیاس هیجان‌خواهی زاکرمن (با تغییرات بسته به فرهنگ) بر روی

دانش‌آموزان دوره متوسطه شهر تهران. پایان‌نامه کارشناسی ارشد، دانشکده

روان‌شناسی و علوم اجتماعی دانشگاه آزاد اسلامی واحد تهران مرکز.

رضوانفرد، م.، اختیاری، ح.، مکرری، آ.، و کاویانی، ح. (۱۳۸۶). رابطه

ویژگی‌های شخصیتی و تکانش‌گری با میزان وابستگی نیکوتین در افراد

سیگاری. تازه‌های علوم شناختی، ۴، ۴۹-۳۳.

صیادپور، ز. (۱۳۹۰). فرزندپروری و بلوغ. فصلنامه روان‌شناسی تحولی:

روان‌شناسان ایرانی، ۲۷، ۳۰۰-۲۲۹.

محوئی شیرازی، م. (۱۳۸۷). بررسی، اعتبار، پایایی و هنجاریایی مقیاس

هیجان‌خواهی زاکرمن با تغییرات بسته به فرهنگ. دوماهنامه دانشور رفتار،

۲۸، ۴۸-۳۵.

هومن، ح. ع. (۱۳۸۱). تهیه و استاندارد ساختن مقیاس سنجش رضایت

شغلی. تهران: مرکز آموزش مدیریت دولتی.

Askénazy, F. L., Sorci, K., Benoit, M., Lestideau, K.,

Myquel, M., & Lecrubier, Y. (2003). Anxiety and

impulsivity levels identify relevant subtypes in adolescents

with at-risk behavior. *Journal of Affective Disorders*, 74,

219-227.

Billieux, J., VanDerLinden, M., d'Acremont, M., Ceschi,

G., & Zermatten, A. (2007). Does impulsivity relate to

perceived dependence on and actual use of the mobile

phone? *Applied Cognitive Psychology*, 21, 527-537.

Billieux, J., VanDerLinden, M., & Rochat, L. (2008). The

role of impulsivity in actual and problematic use of the

mobile phone. *Applied Cognitive Psychology*, 22, 1195-

1210.

Coffey, S. F., Schumacher, J. A., Baschnagel, J. S., Hawk, L.

W., & Holloman, G. (2010). *Impulsivity and risk-taking in*

borderline personality disorder with and without substance

use disorders. Retrieved December 1, 2010, from

<http://psycnet.apa.org>.

است به‌وسیله فقدان پشتکار پیش‌بینی می‌شود (نقل از دکریمونت و وندرلیندن، ۲۰۰۵).

پیشینه پژوهشی نشان می‌دهد زنان واجد پشتکار پایین،

زمان بیشتری را به مکالمه با تلفن همراه می‌پردازند (بیلیو و

دیگران، ۲۰۰۷) و این عامل با مشکلات مالی مرتبط با تلفن

همراه (بیلیو و دیگران، ۲۰۰۸) و اختلال در عملکردهای روزانه

مرتبط با بی‌خوابی (اشمیت و دیگران، ۲۰۰۸) همراه است.

در مورد این پژوهش باید توجه داشت که نتایج آن تنها قابل

تعمیم به دانش‌آموزان مقطع متوسطه شهر تهران است و سایر

نقاط و گروه‌های سنی را دربر نمی‌گیرد. ضریب اعتبار به‌دست

آمده با استفاده از روش آلفای کرونباخ بوده که تنها نشان‌دهنده

هماهنگی درونی مجموعه ماده‌های مقیاس است و مفاهیمی مانند

پایایی، پیش‌بینی‌پذیری، تکرارپذیری و بازپدیدآوری

را دربر نمی‌گیرد. حداقل بار عاملی هر ماده در ماتریس عاملی و

ماتریس چرخش یافته ۰/۳ در نظر گرفته شده است. شواهد مربوط به

روایی همزمان مقیاس تنها همبستگی بین یک عامل را با آزمون

هیجان‌خواهی زاکرمن نشان می‌دهد. به‌منظور دستیابی به نتایج جامع‌تر و

دقیق‌تر پیشنهاد می‌شود پژوهش در سطح وسیع‌تر اجرا شود تا قابلیت

تعمیم‌پذیری نتایج نیز افزایش یابد. برای حصول اطمینان بیشتر نسبت به

اعتبار مقیاس از روش بازآزمایی استفاده شود تا از این طریق ثبات و پایایی

مقیاس نیز مشخص شود. با توجه به حذف دو ماده از مجموعه ۴۶

ماده‌ای (ماده‌های ۱۱ و ۲۹) بهتر است که این دو ماده در پژوهش‌های

بعدی مورد بررسی و تغییر قرار گیرند. به‌منظور بررسی بیشتر روایی

همزمان مقیاس رفتار زودانگیخته پیشنهاد می‌شود در پژوهش‌های

آتی یک آزمون معتبر زودانگیختگی دیگر مورد استفاده قرار گیرد تا

شواهد بیشتری برای روایی مقیاس به‌دست آید.

منابع

آزادفلاح، پ. و سهرابی‌فرد، ن. (۱۳۸۸). ساختار عاملی، اعتباریایی و

رواسازی مقیاس زودانگیختگی. فصلنامه تحقیقات روان‌شناختی، ۳، ۶۵-۷۸.

اختیاری، ح.، صفایی، ه.، اسماعیلی‌جاوید، غ.، عاطف‌وحید، م. ک.،

عدالتی، ه.، و مکرری، آ. (۱۳۸۷). روایی و پایایی نسخه‌های فارسی

پرسشنامه‌های آیزنک، بارت، دیکمن و زاکرمن در تعیین رفتارهای

مخاطره‌جویانه و تکانش‌گری. مجله روان‌پزشکی و روان‌شناسی

- Kraaij, V., Garnefski, N., deWilde, E., Dijkstra, A., Gebhardt, W., Maes, S., & et al. (2003). Negative life events and depressive symptoms in late adolescence: Bonding and cognitive coping as vulnerability factors. *Journal of Youth and Adolescence*, 32, 185–193.
- MacKillop, J., Anderson, E. J., Castelda, B. A., Mattson, R. E., & Donovan, P. J. (2006). Convergent validity of measures of cognitive distortions, impulsivity, and time perspective with pathological gambling. *Psychology of Addictive Behaviors*, 20, 75–79.
- Magid, V., & Colder, C. R. (2007). The UPPS Impulsive Behavior Scale: Factor structure and associations with college drinking. *Personality & Individual Differences*, 43, 1927–1937.
- Miller, D. J., Derefinko, K. J., Lynam, D.R., Milich, R., & Fillmore, M. T. (2009). Impulsivity and attention deficit-hyperactivity disorder: Subtype classification using the UPPS Impulsive Behavior Scale. *Journal of Psychopathology and Behavioral Assessment*, 32, 323–332.
- Najt, P., Perez, J., Sanches, M., Peluso, M. A. M., Glahn, D., & Soares, J. C. (2007). Impulsivity and bipolar disorder. *European Neuropsychopharmacology*, 17, 313–320.
- Paris, J. (2005). Recent advances in the treatment of borderline personality disorder. *Canadian Journal of Psychiatry*, 50, 435–441.
- Rosval, L., Steiger, H., Bruce, K., Israel, M., Richardson, J., & Aubut, M. (2006). Impulsivity in women with eating disorders: Problem of response inhibition, planning, or attention? *International Journal of Eating Disorders*, 39, 590–593.
- Schmidt, R. E., Gay, P., d'Acremont, M., & Van der Linden, M. (2008a). A German adaptation of the UPPS Impulsive Behavior Scale: Psychometric properties and
- d'Acremont, M., & Van der Linden, M. (2005). Adolescent impulsivity: Findings from a community sample. *Journal of Youth and Adolescence*, 34, 427–435.
- Donfrancesco, R., Mugnaini, D., & Dell'Uomo, A. (2005). Cognitive impulsivity in specific learning disabilities. *European Child and Adolescent Psychiatry*, 14, 270–275.
- Evenden, J. L. (1999). Varieties of impulsivity. *Psychopharmacology*, 146, 348–361.
- Evren, C., & Dalbudak, E. (2009). Relationship of personality trait impulsivity with clinical variables in male alcohol-dependent inpatients. *Bulletin of Clinical Psychopharmacology*, 19, 15–23.
- Fischer, F., Smith, G. T., & Anderson, K. G. (2003). Clarifying the role of impulsivity in bulimia nervosa. *International Journal of Eating Disorders*, 33, 406–411.
- Galvan, A., Hare, T., Voss, H., Glover, G., & Casey, B. J. (2007). Risk-taking and the adolescent brain: who is at risk? *Developmental Science*, 10, 8–14.
- Granö, N., Keltikangas-Järvinen, L., Kouvonen, A., Virtanen, M., and Elovainio, M., Vahtera, J., & Kivimäki, M. (2007). Impulsivity as a predictor of newly diagnosed depression. *Scandinavian Journal of Psychology*, 48, 173–179.
- Hansen, E., & Breivik, G. (2001). Sensation seeking as a predictor of positive and negative risk behavior among adolescents. *Personality and Individual Differences*, 30, 627–640.
- Jackson, R. L., Neumann, C. S., & Vitacco, M. L. (2007). Impulsivity, anger, and psychopathy: The moderating effect of ethnicity. *Journal of Personality Disorders*, 21, 289–304.
- Kämpfe, N., & Mitte, K. (2009). A German validation of the UPPS Impulsive Behavior Scale. *European Journal of Psychological Assessment*, 25 (4), 252–259.

- Psychology*, 10, 154-165.
- Waldeck, T. L., & Miller, S. (1997).** Gender and impulsivity differences in licit substance use. *Journal of Substance Abuse*, 9, 269-275.
- Whiteside, S. P., & Lynam, D. R. (2001).** The five factor model and impulsivity: Using a structural model of personality to understand impulsivity. *Personality and Individual Differences*, 30, 669-689.
- Whiteside, S. P., & Lynam, D. R. (2003).** Understanding the role of impulsivity and externalizing psychopathology in alcohol abuse: Application of the UPPS impulsive behavior scale. *Experimental and Clinical Psychopharmacology*, 11, 210-217.
- Whiteside, S. P., Lynam, D. R., Miller, J. D., & Reynolds, S. K. (2005).** Validation of the UPPS Impulsive Behavior Scale: A four-factor model of impulsivity. *European Journal of Personality*, 19, 559-574.
- Zermatten, A., Van der Linden, M., d'Acremont, M., Jermann, F., & Bechara, A. (2005).** Impulsivity and decision making. *Journal of Nervous and Mental Disease*, 193, 647-650.
- Zuckerman, M., Eysenck, S. B. J., & Eysenck, H. J. (1978).** Sensation seeking in England and America: Cross-cultural, age, and sex comparisons. *Journal of Consulting and Clinical Psychology*, 46, 139-149.
- factor structure. *Swiss Journal of Psychology*, 67 (2), 107-112.
- Schmidt, R. E., Gay, P., & Van der Linden, M. (2008b).** Facets of impulsivity are differentially linked to insomnia: Evidence from an exploratory study. *Behavioral Sleep Medicine*, 6, 178-192.
- Stanford, M. S., Greve, K. W., Boudreaux, J. K., Mathias, C. W., & Brumelow, J. L. (1996).** Impulsiveness and risk taking behavior: Comparison of high-school and college students using the Barratt Impulsiveness Scale. *Personality and Individual Differences*, 21, 1073-1075.
- Steinberg, L., Albert, D., Cauffman, E., Banich, M., Graham, S., & Woolard, J. (2008).** Age differences in sensation seeking and impulsivity as indexed by behavior and self-report: Evidence for a dual systems model. *Department of Psychology*, 44, 1764-1778.
- Van der Linden, M., d'Acremont, M., Zermatten, A., Jermann, F., Laroi, F., Willems, S., & et al. (2006).** A French adaptation of the UPPS Impulsive Behavior Scale: Confirmatory factor analysis in a sample of undergraduate students. *European Journal of Psychological Assessment*, 22, 38-42.
- Vazire, S., & Funder, D. C. (2006).** Impulsivity and the self-defeating behavior of narcissists. *Personality and Social*